

Jaarverslag 2010

de Appel arts centre t 31 20 6255651 f 31 20 6225215

www.deappel.nl

de Appel kantoren

Damrak 70, Amsterdam

Correspondentieadres:

de Appel

Postbus 10764

1001 ET Amsterdam

Tentoonstellingsruimte

de Appel Boys' School

Eerste Jacob van Campenstraat 59, Amsterdam

Inhoudsopgave:

Ann Demeester: Introductie

Edna van Duyn: Redactioneel

1. Tentoonstellingen
2. Performances
3. Bijzondere locatieprojecten
4. de Appel on the side
5. Publicaties
6. Curatorial Programme
7. Allianties
8. Bibliotheek & archief
9. Publiciteit
10. Bestuur & medewerkers

Ann Demeester: Introductie

Sinds februari 2010 beschikt stichting de Appel arts centre opnieuw over een tijdelijke en betaalbare tentoonstellingsruimte in de Appel Jongensschool, een voormalige school aan de Jacob van Campenstraat en in eigendom van het Amsterdamse Stadsdeel Zuid. Hiermee werd een jaar zonder eigen publieksruimte, na het vertrek van de Appel uit de Nieuwe Spiegelstraat, afgesloten waarbij het accent lag op een beperkte en non-

site programmering en samenwerking met diverse cultuurpartners. Vanaf medio 2012 zal de Appel permanent worden gehuisvest op de Prins Hendrikkade 142, een pand dat is verworven door de Centrale Stad / DMO en momenteel wordt verbouwd volgens de wensen en ideeën van de Appel. Tentoonstellingsruimten én kantoorruimten, nu gehuisvest op het Damrak, zullen hier weer onder één dak zijn gesitueerd en biedt de organisatie de mogelijkheid met nieuw elan haar activiteiten te continueren vanuit een vaste en voor het publiek herkenbare basis.

Het jaar 2010 markeert het tweede jaar van de Cultuurnotaperiode 2009 - 2012. In dit jaar kreeg de Appel de kans om intenties en doelstellingen zoals geformuleerd in haar beleidsplan concreet gestalte te geven, op een manier die zichtbaarder was dan tijdens het transitiejaar 2009. Het bestuur complimenteert de Appel met de bereikte resultaten: de feestelijke opening van de Appel Jongensschool, een veelzijdig en aanstekelijk programma, gerealiseerd met een minimale personele bezetting en met een financieel resultaat dat de benodigde zekerheden biedt m.b.t. de overgang naar de nieuwe huisvesting. Bovendien merkt het bestuur op dat directeur Ann Demeester blijvend een opmerkelijk actieve rol vervult in het publieke (kunst)debat - gedacht wordt hierbij aan haar rol als intendant en presentatrice van het AVRO-programma ART - waarmee ook de Appel als gezaghebbend kennisinstituut op de kaart plaatst.

De Appel legde zich toe op het realiseren van een tentoonstellingsprogramma dat uitgaat van de individuele kunstenaarspraktijk - en niet gebaseerd is op algemeen thematische of theoretische beschouwingen - en dat voor de bezoeker zowel visueel plezier als intellectuele stimuli verschaft. Bij het programma lag de nadruk op het importeren van internationaal talent van zowel kunstenaars als curatoren, en dat een actieve verbinding tot stand bracht tussen geschiedenis en actualiteit. De Appel ziet zichzelf als een wegbereider voor de musea, ze brengt kunst die nog niet tot norm is verheven, nog in ontwikkeling is en daardoor uitermate spannend en onvoorspelbaar. In sommige tentoonstellingen lag het accent op vorm, beeld en gevoel (Valérie Mannaerts) en in andere tentoonstellingen werd meer aandacht besteed aan analyse, inhoud en intellect (Emily Wardill). In groepstentoonstellingen werden deze beide aspecten met elkaar verbonden en werd tevens een programmatisch statement gemaakt: kunst van nu is geen kruiswoordraadsel, je hoeft het niet te begrijpen om het als verrijkend te ervaren. De Appel heeft verder als een van haar speerpunten het leggen van verbanden met andere kennis- en ervaringsdomeinen. Het performance-programma - dat wordt gerealiseerd met het oog op ontwikkelingen in de podiumkunsten - is hiervan een voorbeeld bij uitstek. Evenals de Appel's bijdrage aan diverse wetenschappelijke studieprogramma's kan hiervan als representant worden gezien.

Edna van Duyn: Redactioneel

de Appel arts centre heeft sinds het aantreden van Ann Demeester in 2006 de programmering uitgebreid met diverse activiteiten. In 2010 kon de Appel weer beschikken over een tentoonstellingsgebouw waarin twee groepstentoonstellingen en drie solotentoonstellingen gepresenteerd werden. Deze tentoonstellingen vormen de basis van de presentaties waaraan een belangrijk onderdeel is toegevoegd, de performances, die de traditie voortzetten van de vroege geschiedenis van **de Appel** ten tijde van Wies Smals. Bovendien worden er buiten het Appel gebouw enkele projecten op locatie gerealiseerd. Deze 'visuele' programmering wordt aangevuld met een 'discursief' programma met events, informances, conferenties, boekpresentaties en wordt onder de noemer van de Appel on the side gepresenteerd. Het Curatorial Programme heeft de laatste jaren een zelfstandiger profiel gekregen en de deelnemers opereren vanuit **de Appel** als internationale tentoonstellingsmakers. In het kader van dit programma zijn er een aantal allianties geconcretiseerd met

wetenschappelijke en praktijkgerichte instellingen in Amsterdam, zoals de U.v.A. en SKOR. Door de tijdelijke presentatievormen en het ontbreken van een collectie, zijn het archief, bibliotheek en de publicaties van wezenlijk belang om meer mensen dan alleen de bezoekers te kunnen informeren. Vanzelfsprekend wordt er publiciteit gegeven om zoveel mogelijk publiek aan te trekken. Het jaarverslag 2010 wordt ten opzichte van vorige jaren in een afgeslankte en digitale versie aangeboden met verwijzingen naar de website voor meer informatie.

1. Tentoonstellingen

- 'For the blind man in the dark room looking for the black cat that isn't there'

13 februari - 28 maart

Locatie: **de Appel** Jongensschool

Bezoekers: 3570

Met: Anonymous, Dave Hullfish Bailey (US), Marcel Broodthaers (BE), Bryssinck en Peeters (BE), Patrick van Caeckenbergh (BE), Sarah Crowner (US), Mariana Castillo Deball (MX), Eric Duyckaerts (BE), Ger van Elk (NL), Ayse Erkmen (TU), Hans-Peter Feldmann (DE), Peter Fischli & David Weiss (CH), gerlach en koop (NL), Rachel Harrison (US), Matt Mullican (US), Bruno Munari (IT), Nashashibi/Skaer (UK), Falke Pisano (NL), Jimmy Raskin (US), Frances Stark (US), Rosemarie Trockel (DE) en David William (US/UK).

Openingstentoonstelling van de nieuwe tentoonstellingsruimte '**de Appel** Jongensschool' aan de Eerste Jacob van Campenstraat 59 in Amsterdam, samengesteld door Anthony Huberman, Contemporary Art Museum St. Louis (US), i. s. m. Ann Demeester, waarin kunstenaars de wereld speculatief opvatten in gissingen en suggesties zonder te staven met harde feiten: een propositie aan de kijker om ook zonder exacte en objectieve gegevens hedendaagse kunst te bekijken.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/684/>

- 'I'm not here, an exhibition without Francis Alÿs'

17 april - 6 juni

Locatie: **de Appel** Jongensschool

Bezoekers: 2164

Met: Mounira Al Solh (LB/NL), Vaast Colson (BE), Luisa Cunha (PT), Grier Edmundson (USA/UK), André Guedes (PT), Tatiana Mesa (CU), Gustav Metzger (UK), Roman Ondak (SK), Pak Shueng Chuen (HK/CN), Wilfredo Prieto (CU), Ariel Schlesinger (IL), David Sherry (UK), Stefan Brüggemann (MX/UK), Noa Giniger (IL/NL)

Deze tentoonstelling werd samengesteld door de deelnemers aan het **de Appel** Curatorial Programme '09/'10: Nikita Yingqian Cai (CN), Alhena Katsof (CA), Direlia Lazo (CU), Yael Messer (IL), Alan Quireyans (BE) en Luis Silva (PT) en was eigenlijk een solotentoonstelling in de vorm van een groepstentoonstelling waarbij de tentoongestelde werken de afwezigheid van Francis Alÿs tastbaar maakten en waarbij het publiek zich kon inlaten met zijn werk zonder het daadwerkelijk gezien te hebben. De curators lieten zich inspireren door het werk van Alÿs zelf die vaak gebruik maakt van mystificaties, geruchten en mondelinge overleveringen.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/689/>

- Bjarne Melgaard/Rod Bianco 'Super Normal'

19 juni - 5 september

Locatie: **de Appel** Jongensschool

Bezoekers: 1464

Een solotentoonstelling van de Noorse kunstenaar Bjarne Melgaard (1967) die de mentale wereld van Rod Bianco als uitgangspunt had. Bianco is een van de fictieve personages van de kameleontische kunstenaar Melgaard die ook onder de naam Rod Bianco een galerie in Oslo beheert. In het werk van Melgaard figureren motieven als chaos, geweld, buitensporigheid, verwonding en emotionele afhankelijkheid in o.m. gemutileerde zelfportretten, bewerkte foto's van kindsoldaten, fabeldieren en allerlei culturele bastaardvormen.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/696/>

- Emily Wardill 'windows broken, break, broke together'

25 september - 28 november

Locatie: **de Appel** Jongensschool

Bezoekers: 1703

De Britse kunstenaar Emily Wardill (1977) stelde samen met de Britse kunstenaar/curator Ian White een presentatie samen van haar films die telkens in een andere stijl laten zien hoe beelden en de onderliggende soundtrack even belangrijke actors zijn om politiek, jargon en onderliggende mechanismen in menselijke communicatie aan te boren.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/702/>

- Valérie Mannaerts 'Diamond Dancer'

18 december - 28 februari

Locatie: **de Appel** Jongensschool

Bezoekers 2010: 297

Een solotentoonstelling van de Belgische Valérie Mannaerts (1974) met speciaal voor de locatie gemaakte installaties waarin sculpturen, ruimtelijke objecten, werken op papier en fotografie gecombineerd werden op een manier waarin verschillende beeldtalen elkaar snijden. De werken laveren tussen schets en tekening, sculptuur en decorstuk, maquette en levensgroot formaat, tussen twee- en driedimensionaal. De tentoonstelling vormde een 'tweeluk' met de tentoonstelling 'Blood Flow' in Extra City Kunsthal Antwerpen (21 mei - 11 juli 2010) en tastte de grens af tussen op zichzelf staande objecten en bijna surrealistische verhalen die opgeroepen worden.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/711/>

2. Performances

- David Weber-Krebs & Alexander Schellow 'Een Voorspel'

29 mei - 13 juni

Locatie: Omgeving OBA, La Place en Prins Hendrikkade 142

Bezoekers: 111

In 'Een Voorspel' werd telkens een individuele bezoeker in een persoonlijke wandeling vanaf restaurant La Place telefonisch (be-)geleid naar een voor hem/haar onbekende locatie (de toekomstige behuizing van **de Appel** op de Prins Hendrikkade 142) waar hij/zij werd achtergelaten in een donkere zaal. Door op een subtiele manier verwachtingen te creëren en de waarneming te sturen werd opnieuw gekeken en gedacht over context in ruimte en (des)oriëntatie. 'Een Voorspel' werd in opdracht van de Appel gemaakt en vormde een pendant met 'Miniature', een performance die Weber-Krebs en Schellow maakten voor het lege gebouw op de Nieuwe Spiegelstraat waar de bezoeker geleid werd langs ruimten en trappen die niet openbaar waren.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/695/>

- Ieva Misevicute & Michael Portnoy 'Alligators'

13 & 14 november 2010

Locatie: Frascati WG, Amsterdam

Bezoekers: 154

Een performanceprogramma over 'showmanschap' in hedendaagse kunst waarin sensatie, humor of spektakel - zoals deze in het circus of op tv worden gebruikt - aangewend werden om te onderzoeken of deze middelen behalve tot amusement ook tot beschouwing kunnen leiden en niet alleen in parodieën van het medium vervallen en eigenlijk een kritiek inhouden. Aan het eind van beide performances werd een voorwerp gefabriceerd dat van 16 tot 28 november te zien was in **de Appel** Jongensschool. 'Alligators' werd in opdracht van **de Appel** gemaakt.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/704/>

- 'The C-Project, een Rendez-vous met Claire C'

25 november - 12 december

Locaties: Frascati en **de Appel** Jongensschool

Bezoekers: 131

Een voorstelling die zich afspeelde rond een boekpresentatie van 'Het Wonderbaarlijke Leven van Claire C', dat Sarah Vanhee schreef gebaseerd op een onaf manuscript van schrijver Guillaume Maguire. Ghostwriter Klara Trajcev (een rol van Sarah Vanhee) werd door moderatoren Tracy Metz, Bahram Sadeghi, Linda Polman en Lex Bohlmeijer ondervraagd over zowel praktische als filosofische aspecten, zoals fictie en realiteit, die in dit project een hoofdrol speelden.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/700/>

3. Bijzondere locatieprojecten

- S7 Summit 'We dromen te hard'

1 februari

Locatie: De Bazel (stadsarchief), Vijzelstraat 32, Amsterdam

Bezoekers: 600

Zuiderkerktentoonstelling 'We dromen te hard'

3 maart - 1 mei

Bezoekers: 19272

In 2009 werd Ann Demeester door de wethouder van Kunst en Cultuur, Sport en Bedrijven van de Gemeente Amsterdam, Carolien Gehrels, gevraagd om het debat over de rol die kunst en cultuur kan spelen in processen van stedelijke (her)ontwikkeling aan te scherpen. Het onderzoek met Kai van Hasselt en coördinator Samga Ngyen met meer dan 50 organisaties en instellingen (vertegenwoordigers van woningcorporaties, stadsdeelpolitici, projectontwikkelaars, urbanisten, ambtenaren, onafhankelijke adviseurs etc.), mondde uit in een meervoudige campagne met o.a. een gratis verspreide krant waarin alle kunst- en cultuurinitiatieven in Amsterdam in kaart waren gebracht, een website, een 'S7 Summit' debat (S7 verwees naar de 7 nieuwe stadsdelen die in mei 2010 geïntroduceerd werden), een presentatie in de Zuiderkerk en de publicatie van een manifest in Het Parool.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/685/>

- Otto Karvonen 'Vreemdelingenpaleis Vogelhuisjes Collectie'

24 maart - 30 juli

Locatie: Vondelpark, Amsterdam

De Finse kunstenaar Otto Karvonen (1975) maakte in 2009 een maquette en banier voor de gevel van het Appel gebouw op de Nieuwe Spiegelstraat met een verwijzing naar het Vreemdelingenpaleis waardoor gesuggereerd werd dat het pand na het vertrek van **de Appel** een maatschappelijk omstreden functie zou krijgen. In vervolg hierop kreeg Karvonen van **de Appel** de opdracht nog een werk te maken. 'Vreemdelingenpaleis Vogelhuisjes Collectie' bestond uit zes vogelhuisjes van cement, aluminium en roestvrij staal voor de migrerende vogels in Amsterdam. De harde esthetiek van deze ontwerpen was afgeleid van de architectuur van verschillende Nederlandse detentie centra voor asielzoekers in Schiphol Oost, Alphen aan den Rijn, Soesterberg, Zaanstad, Zestienhoven en Dordrecht. Aansluitend aan de presentatie in het Vondelpark werden de vogelhuisjes tot 7 november op de binnenplaats van **de Appel** Jongensschool getoond.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/693/>

4. de Appel on the side (events, informances, conferenties, boekpresentaties)

- Events in het kader van tentoonstellingen

Tijdens de tentoonstelling 'For the blind man in the dark room looking for the black cat that isn't there':

1. 13 februari: lezing door curator Anthony Huberman (bezoekers: 156)
2. 21 februari en 21 maart: filmscreening & performance 'Zanahoria', 2010 van Bryssinck & Peeters en rondleiding (bezoekers 132 & 46)
3. 28 maart: 'Breek de pinata' ceremonie met kinderen en de kunstenaar Maria Castillo Deball & de Zondagsschool, een nieuw event gestart in 2010 waarin onder begeleiding van een professioneel (in dit geval Ann Demeester) een werk uit de tentoonstelling aan 'close reading' werd onderworpen (bezoekers: 258).

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/684/>

Tijdens de tentoonstelling 'I'm not here':

1. 15 mei: performance van David Sherry 'Just Popped Out Back in Two Hours', 2008
2. 15 mei: kunstenaarsgesprek met David Sherry & Noa Giniger
3. Performances:

Continu tijdens de tentoonstelling: André Guedes

17 november: Tatiana Mesa

20 & 21 april, 4 & 5 mei: Reading Mounira Al Solh

4. Rondleidingen in het Engels (17 april, 29 mei), Nederlands (24 april), Portugees (1 mei), Hebreeuws (15 mei), Spaans (15 mei) en Chinees (22 mei)
5. 6 juni: Zondagsschool met galeriehouder Martin van Zomeren

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/689/>

Tijdens de tentoonstelling van Bjarne Melgaard/Rod Bianco 'Super Normal':

1. 4 september: rondleiding (bezoekers: 31)
2. 5 september: Zondagsschool met Edwin Becker, hoofd tentoonstellingen van het Van Gogh Museum (bezoekers: 87)

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/696/>

In de tentoonstelling van Emily Wardill "windows broken, break, broke together": public lectures door Emily Wardill en Ian White aan de hand van de bijbehorende publicatie 'We are Behind'.

<http://www.deappel.nl/publications/p/137/>

1. 19 september: 'The Object'
2. 24 oktober: rondleiding en openbare lezing 'The Window'
3. 21 november: 'The Theatre'
4. Zondagsschool waar een werk uit de tentoonstelling aan 'close reading' werd onderworpen door Jacob Korczynski (Curatorial Programme 2010/2011)

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/702/>

- Conferenties/Informances

'Institutional Attitudes'

24 & 25 april

Locatie: Beursschouwburg, Brussel

Bezoekers: 250

'Institutional Attitudes' was een onderzoekscongres over de veranderende positie en betekenis van de hedendaagse kunstinstelling, geproduceerd door **de Appel** in coproductie met M HKA (Antwerpen) en Witte de With (Rotterdam) voor het Comité van Roosendaal, in samenwerking met de Buren, de Beursschouwburg, FARO en Research Group Arts in Society (Fontys Hoge School voor de Kunsten, Tilburg).

Zdenka Badovinac, Bart De Baere, Mirosław Balka, Bassam El Baroni, Manu Claeys, Ann Demeester, Charles Esche, Alex Farquharson, Anselm Franke, Pascal Gielen, Sofia Hernandez Chong Cuy, Marc Jacobs, Nataša Ilić, Marta Kuzma, Maurizio Lazzarato, Dieter Lesage, Vanessa Joan Müller, Julia Moritz, Dieter Roelstraete, Irit Rogoff, Nicolaus Schafhausen, Simon Sheikh, Dirk Snauwaert, Frans Timmermans en Michael Turner leverden bijdragen aan het debat,

Thema's waren 'Institutional Domains', 'Beyond Criticality' en 'Dismeasurement and Public Responsibility'.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/687/>

- 'The Manifold (After)Lives of Performance' Part II

12 & 13 november

Locatie: Stuk Kunstencentrum, Leuven en Theater Frascati

Bezoekers: 183 (140 & 43)

In 2009 organiseerde **de Appel** arts centre Part I van deze conferentie waarin de kernvraag werd gesteld aan instituten en kunstenaars hoe een performance, als eenmalig gebeuren, steeds opnieuw gepresenteerd kan

worden. Deze tweede versie, ook een coproductie met STUK Kunstencentrum en in samenwerking met theater Frascati, benadrukte de conservering, het *hiernamaals* van performances. Een internationaal gezelschap van makers, onderzoekers en denkers uit de beeldende kunst en podiumkunsten (Sven Lütticken, Jenny Schlenzka, Catherine Wood, Barbara Klimova, Bettina Masuch, Igor Grubic en Marie de Brugerolles) gingen in op de diverse manieren waarop musea en kunstinstellingen performances presenteren, documenteren en conserveren.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/705/>

- Boekpresentaties

- 'You talkin' to me. Why are artists and curators turning to education?'

31 maart

Locatie: Vrije Universiteit

Bezoekers: 110

Naar aanleiding van de publicatie "[Curating and the Educational Turn](http://www.deappel.nl/exhibitions/e/691/)" uitgegeven door **de Appel** arts centre en Open Editions discussieerden panelleden tijdens een openbaar debat over het hoe en waarom van het toepassen van educatieve modellen door kunstenaars en curatoren. Met bijdragen van Mélanie Bouteloup, Binna Choi, Wouter Davidts, Sonia Dermience, Annie Fletcher, Hassan Khan, Edgar Schmitz en de redacteurs Paul O'Neill en Mick Wilson.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/691/>

- F.R. David "With Love,"

5 september

Bezoekers: 87

Ontwerper en editor Will Holder lichtte zijn overwegingen voor dit nummer toe: "Het 7de nummer gaat over de compressie van het schrijven van brieven als een cybernetische vertaling - versus overtollig overbrengen van intentie - van de ene vorm naar de andere, 'With Love,'"

Het "With Love," nummer werd ook gelanceerd in Parijs, bij Castillo Corrales, in Zürich bij het Corner College.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/701/>

- Varia

- Vertoning 'Friendly Enemies', een documentaire van Danila Cahen

11 maart

Locatie: de Ateliers

Bezoekers: 148

Met o. a. Saskia Bos, Ann Demeester, Charles Esche, Alex Farquharson, Vasif Kortun, Gerardo Mosquera, Harald Szeemann, Huseyin Alptekin, Yael Bartana, Pavel Büchler, Daniel Buren, Ger van Elk, Serkan Özkaya en Dan Perjovschi die vertellen over de verantwoordelijkheden van de kunstenaar en de curator in het ontstaansproces van kunstwerken en tentoonstellingen.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/688/>

- Prijsuitreiking van de Prijs voor de Jonge Kunstkritiek

In 2010 vond de tweede editie plaats van de Prijs voor de Jonge Kunstkritiek, een initiatief van **de Appel** arts centre, [het Fonds BKVB](#) en [Witte de With](#), Center for Contemporary Art, in samenwerking met [Vlaams Nederlands Huis deBuren](#).

De Prijs voor de Jonge Kunstkritiek is in 2008 opgericht om de alsmaar afkalkende ruimte voor kunstkritiek in de mainstream media een injectie te geven. De prijs plaatst de jonge veelbelovende kunstcritici in de schijnwerpers en biedt hen kansen zich te profileren op een breder platform.

[De Groene Amsterdammer](#) en [Knack](#) waren de mediapartners van de prijs die het winnende essay publiceerden en de winnaar van de categorie 'recensie' een opdracht gaven, naast de geldelijke prijzen. In 2010 is aan de website de rubriek [Forum](#) toegevoegd. Van de 25 essays en 25 recensies wonnen Thijs Lijster, Christophe van Eecke, Nicoline Timmer in de categorie essay en Lynne van Rhijn, Yasmijn Jarram en Joost Vormeer in de categorie recensie.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/712/>

- **de Appel** boeken op de New York Art Book Fair (NYABF)

4 -7 november

Locatie: MoMa PS1, Long Island, New York

Bezoekers: 16000

De NYABF wordt georganiseerd door Printed Matter (een non-profit kunstenaarsboeken organisatie in New York) en in 2010 werden Nederlandse uitgeverij in een 'Dutch pavillion' gepresenteerd i. s. m. de Mondriaan Stichting.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/709/>

- Museumnacht

6 november

Locatie: **de Appel** Jongensschool

Bezoekers: 745

In de filmtentoonstelling van Emily Wardill werden korte presentaties gegeven van het 'Het wonderbaarlijke leven van Claire C.' project van Sarah Vanhee; 'Alligators!' van curatoren Ieva Miseviciute & Michael Portnoy; Thijs de Boer (Vogels die vlees eten); the Circle of Senses door Aroma Jockey Dr. Perfume & VJ ED; Moes Eet- en Drinklokaal met appeltaart van 'De taart van m'n tante'.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/707/>

- Slash/Art - Now imagine the other half

20 november

In reactie op de plannen van het kabinet om ruim 20% te bekorten op kunst en cultuur werkte **de Appel** mee aan de voorbereidingen van het initiatief van Slash/Art die kunstenaars vroeg om een werk te maken waarmee zij konden laten zien wat er gebeurt als de kunst gehalveerd wordt. Met deze verzameling zal slashart.nl als beeldbank dienen voor het protest tegen deze rancuneuze bezuinigingen.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/710/>

- AVRO 4 art

In de serie AVRO 4 art wordt twee keer per week een kunstuur uitgezonden waarin vier kunstcritici en curatoren, onder wie Ann Demeester, een tentoonstelling en werk van een in Nederland wonende kunstenaar uitlicht. Elke presentator komt maandelijks eenmaal aan bod. Het kunst- en cultuurbeleid van de AVRO en speciaal AVRO's Kunstuur kreeg in 2010 de AICA oorkonde, een onderscheiding van de vereniging van Nederlandse kunstcritici.

<http://www.deappel.nl/exhibitions/e/718/>

5. Publicaties

de Appel heeft als kernactiviteit het produceren van tijdelijke events zonder een collectie te vormen, maar zorgt er voor dat deze activiteiten een vaste vorm krijgen in publicaties. Deze publicaties - waarvan het grootste gedeelte wordt uitgebracht in coproductie met collega-instellingen (Frascati in 2010) en internationale uitgevers (dit jaar Open Editions, BookWorks, Onomatopee) om de distributie te optimaliseren - leveren een bijdrage aan het internationale kunstdiscours en brengen hedendaagse kunsttheorie omtrent de tentoonstellingspraktijk en de huidige kunstproductie in zowel essaybundels, kunstenaarsboeken als monografieën in kaart. Daarnaast brengt **de Appel** twee periodieken uit die een aanvulling vormen op de tentoonstellingsactiviteiten. In de categorie 'kunstenaarsboeken en monografieën' verschenen dit jaar (bij de tentoonstellingen):

'**Bjarne Melgaard - Rod Bianco**', een compilatie van memorabilia uit de mentale wereld van Rod Bianco, de nieuwste hoofdpersoon van Bjarne Melgaard met dagboek aantekeningen uit de Stille Zuidzee, snapshots van Barcelona, afbeeldingen van schilderijen van Bjarne Melgaard en anderen en een essay van Ann Demeester en:

'**We are behind**' door Emily Wardill (en Ian White) waarin drie alternatieve routes door haar getoonde films worden gegeven die in drie openbare lezingen door de kunstenaar en de curator tijdens de tentoonstelling gestaged werden. Met vele afbeeldingen uit haar werk en met behulp van citaten weerspiegelt het boek de hallucinerende kwaliteit van haar films met een eigenzinnige combinatie van vorm, inhoud en idee. Tegelijkertijd met de gelijknamige tentoonstelling verscheen '**I'm Not Here, An Exhibition Without Francis Alys**', een publicatie die zowel als zaalboekje als integraal onderdeel van de tentoonstelling fungeerde met een kunstenaarsbijdrage van Pak Sheung Chuen en een beschouwende tekst van Jan Verwoert.

Als vitaal onderdeel van de voorstelling fungeerde het boek '**Het wonderbaarlijke leven van Claire C.**' geschreven door Sarah Vanhee, gebaseerd op een onafgemaakt manuscript van Guillaume Maguire. Claire C., de hoofdpersoon, ging in Amsterdam op zoek naar de andere personages uit het boek, in de hoop zo het ontbrekende deel van haar identiteit en de rest van het verhaal te vinden. Via verschillende kanalen kwam ze in contact met mensen die zichzelf als mogelijk romanpersonage beschouwden. Aan de hand van hun ontmoetingen met Claire, werd het boek geschreven. Originaliteit, fictie en authenticiteit werden in het boek en in de voorstelling dubbelzinnig.

'**Curating and the Educational Turn**' verscheen begin 2010 in de categorie 'essaybundels' als een actuele bloemlezing van nieuwe teksten van kunstenaars, curators en academici zoals Peio Aguirre, Dave Beuken, Cornford & Cross, Charles Esche, Liam Gillick, Tom Holert en Emily Pethick, die reageerden op de educatieve wending in de tentoonstellingspraktijk.

Naast het populaire periodiek **F. R. DAVID** dat zich richt op de status van taal, schrijven en tekst, met dit jaar het "With Love," nummer waarin o.a. Alison Knowles, Tine Melzer, Esperanza Rosales bijdragen leverden aan wat de editorial designer noemt: 'compressie van het schrijven van brieven als een cybernetische vertaling - versus overvloedig overbrengen van intentie - van de ene vorm naar de andere', verscheen in 2010 het eerste nummer van een nieuw periodiek van **de Appel**, '**The Shadowfiles**'. Deze publicatieserie wil de onderstroom van (verborgen) ideeën en verlangens, gedachten en teksten die voor de Appel als een permanente inspiratiebron functioneren, toegankelijk maken. Wat er achter de schermen plaatsvindt en aan plannen, voorstellen en ideeën ontwikkeld wordt, wordt in dit periodiek aan het publiek gepresenteerd. Dit keer was het uitgangspunt het project 'Take the Money and Run', dat door medewerkers van **de Appel** arts centre gerealiseerd werd als schaduwelement van de benefietveiling 'Two in One'. Deze veiling werd in 2009 georganiseerd in samenwerking met

Christie's en Witte de With ten bate van de financiering van de renovatie van de toekomstige thuisbasis van **de Appel** aan de Prins Hendrikkade 142. Terugkijkend naar deze poging van financiële 'zelfhulp', zijn in deze publicatie onze overwegingen toegelicht, de werken in de nieuwe context van de eigenaar in kaart gebracht en het fenomeen van de veilingen door essays van Lars Bang Larsen en Martha Rosler in een bredere context geplaatst.

<http://www.deappel.nl/publications/>

6. Curatorial Programme

de Appel arts centre biedt sinds 1994 een ontwikkelingstraject aan voor opkomende curatoren: het Curatorial Programme. Tijdens het acht maanden durende programma volgen zes internationale deelnemers een reeks van 'tutorials', seminars en workshops, voeren zij praktijkgerelateerde opdrachten uit en nemen ze deel aan verschillende excursies, waaronder een uitgebreide onderzoeksreis naar een bestemming buiten West-Europa. Gedurende het programma ontmoeten zij tal van kunstenaars en kunstprofessionals. Het Curatorial Programme besteedt aandacht aan het groeiende belang van tentoonstellingsgeschiedenis, uiteenlopende tentoonstellingsbenaderingen en methodologieën, en projectmanagement, maar ook breed gedragen onderwerpen in het veld van hedendaagse kunst zoals kunst in de openbare ruimte en het fenomeen van de biennale. Kenmerkend voor het Curatorial Programme is de focus op 'Curating in the expanded field', door middel waarvan het begrip 'context-responsive curating' (dat wil zeggen: vraagstukken aangaande het belang van context in de curatorenpraktijk, met specifieke nadruk op de stedelijke omgeving), alsook de polariteit tussen freelance en institutioneel cureren wordt onderzocht. Ieder jaar van het Curatorial Programme wordt afgesloten met de realisatie van een eindproject door de deelnemers. Dit kan een tentoonstelling zijn of een andersoortig evenement en dient te reageren op de inhoud van het programma zelf.

De deelnemers van het Curatorial Programme worden begeleid door een uitgebreid team van tutoren. De tutoren, met achtergronden in de filosofie, kunstpraktijk, tentoonstellingspraktijk of in de kunstgeschiedenis of kunsttheorie, representeren een brede expertise die kan worden ingezet om diverse facetten van hedendaagse kunst en cultuur uit te lichten in het Curatorial Programme. De tutoren zijn aanwezig op de algemene presentaties gedurende het jaar en bieden begeleiding en feedback tijdens de ontwikkeling van het slotproject van het programma; een collectieve tentoonstelling van de deelnemers van het programma. Tevens leiden de tutoren verscheidene seminars over onderwerpen die dicht bij hun eigen onderzoek en/of praktijk staan. Het tutorenteam van het Curatorial Programme 2010/2011 bestaat uit: Floris Alkemade (NL, architect, voormalige partner bij Office for Metropolitan Architecture), Liesbeth Bik (NL, beeldend kunstenaar), Ann Demeester (BE/NL, directeur de Appel arts centre, Amsterdam), Charles Esche (UK/NL, directeur Van Abbe Museum, Eindhoven), Elena Filipovic (US/BE, curator Wiels Contemporary Art Center, Antwerpen), Annie Fletcher (IR/NL, curator Van Abbe Museum, Eindhoven), Henk Slager (NL, filosoof en decaan HKU, Utrecht), Lisette Smits (curator Marres, Maastricht) en Jan Verwoert (DE, kunstcriticus en curator, Berlijn).

Daarnaast komen de deelnemers van het Curatorial Programme in aanraking met diverse experts uit het veld door middel van workshops en korte ontmoetingen. In de editie 2010/2011 hebben de deelnemers workshops gehad van onder meer Hans Ulrich Obrist, Ulay, Nina Möntmann, Paul O'Neill, Gerardo Mosquera, Mieke Bal, Barbara Visser, Kasper König, Deborah Cherry en vele anderen.

De onderzoeksreis van het Curatorial Programme 2010/2011 was gericht op Azië; de participanten hebben een drieweekse rondreis gemaakt door China, Taiwan en Zuid-Korea. Overige excursies van het programma waren: Murcia, Liverpool, Londen, Parijs, Berlijn, Keulen en diverse steden in België. Het Curatorial Programme heeft een aantal allianties met lokale partners, te weten het Stedelijk Museum Amsterdam, Stichting Kunst in de Openbare Ruimte (SKOR) en de Universiteit van Amsterdam, die vorm krijgt in workshops, het gezamenlijk organiseren van lezingen en andere evenementen (in het kader van het Public Programme van The Temporary Stedelijk) en feedback in de ontwikkeling van het eindproject van de deelnemers. De samenwerking met SKOR is van structureel belang voor het Curatorial Programme. Tijdens het cursusjaar organiseert SKOR een aantal workshops voor de deelnemers en is tevens betrokken bij de totstandkoming van het eindproject, op zowel het vlak van inhoudelijke begeleiding als praktische ondersteuning. Daarnaast biedt SKOR steeds 1 werkplek aan voor een

deelnemer van het programma na afloop van het jaar. De ex-participant blijft daarmee uitdrukkelijk nog een jaar betrokken bij het Curatorial Programme als 'liason' tussen de Appel en SKOR, naast bij te dragen aan andere SKOR projecten. In 2009- 2010 nam Christina Li deze functie op zich, in 2010/2011 wordt dit gedaan door Yael Messer.

Het Curatorial Programme volgt het academisch jaar en werd in 2009 - 2010 gevolgd door: Nikita Choi (1978, China), Alhena Katsof (1978, Canada), Direlia Lazo (1984, Cuba), Yael Messer (1982, Israel), Alan Quireyngs (1982, België) en Luis Silva (1978, Portugal). Zij sloten het jaar af met de tentoonstelling 'I'm Not Here: An Exhibition Without Francis Alÿs', rondom de figuur van Francis Alÿs, waarin noties van af- en aanwezigheid in tentoonstellingsmaken werden onderzocht.

De groep die in augustus 2010 aantrad bestaat uit: Marie Frampier (1984, Frankrijk), Natasha Ginwala (1985, India), Jacob Korczynski (1979, Canada), Javier Villa (1978, Argentinië), Rieke Vos (1981, Nederland) en Vivian Zihlerl (1982, Australië) en werd geselecteerd door een internationale jury, bestaande uit : Liesbeth Bik (NL), Claire Bishop (UK), Fulya Erdemci (TR), Mami Kataoka (JP), Kasper Koenig (DE), Gerardo Mosquera (C), Lisette Smits (NL), en hoofd van het Curatorial Programme Ann Demeester (BE/NL) en de coördinatoren Danila Cahen (NL) en Hendrik Folkerts (NL).

De coördinatoren van het Curatorial Programme 2010-2011 zijn Hendrik Folkerts en Nathalie Hartjes.

<http://www.deappel.nl/cp/>

7. Allianties

In 2010 werden de samenwerkingsverbanden met SKOR en de U.v.A. en Frascati gecontinueerd. SKOR (Stichting Kunst en Openbare Ruimte) is een nationaal opererende organisatie, dat bijzondere kunstprojecten ontwikkelt in relatie tot de openbare ruimte. Sinds de start van het Curatorial Programme 2009/2010, hebben de Appel en SKOR een productief samenwerkingsverband opgezet. Deze samenwerking behelst de organisatie van diverse workshops voor de CP participanten door SKOR over kunst in de openbare ruimte, de voortdurende steun van de SKOR curatoren aan de CP participanten tijdens de ontwikkeling van hun eindproject, een financiële bijdrage van SKOR aan het budget van het CP eindproject en ten slotte, de mogelijkheid voor een van de CP ex-participanten om een jaar lang als assistent-curator bij SKOR te werken na het voltooien van het programma. In het voorjaar van 2009 is Ann Demeester door dr. Sophie Berrebi uitgenodigd om te participeren in het vak 'Doing Modern and Contemporary Art', dat in de Master opleiding Kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam wordt aangeboden. Tijdens een serie werkgroepen worden de studenten ingeleid in diverse praktijken in het veld van hedendaagse kunst, zoals kunstkritiek, de kunstmarkt, kunstproductie en het curatorschap. Het laatstgenoemde onderdeel bestaat uit vier sessies, die alle geleid en mogelijk gemaakt worden door (leden en CP participanten van) de Appel. De seminars hebben als doel zeer gevarieerde perspectieven te bieden op wat het curatorschap inhoudt. In het academische jaar 2010/2011, werd het samenwerkingsverband tussen de Appel en de Universiteit van Amsterdam ten aanzien van de werkgroepsessies over cureren bij 'Doing Modern and Contemporary Art' verlengd. Met en in the theater Frascati werden voorstellingen (Alligators en C Project, een rendez-vous met Claire C., inclusief een publicatie) en een conferentie ((The Manifold (After)lives of Performance)) geproduceerd en gepresenteerd.

8. Bibliotheek & archief

Sinds de opening in 1975 wordt in **de Appel** een research- en referentiebibliotheek bijgehouden. De collectie - die bestaat uit ruim 12.933 publicaties - is sterk verbonden met de geschiedenis van **de Appel**, de kunstenaars die er hebben geëxposeerd en het onderzoek dat door (en voor) het Curatorial Programme is verricht. Door de verhuizing van de kantoren naar het Damrak is sinds maart 2009 slechts een beperkte selectie (2027 stuks) hieruit ter inzage beschikbaar voor het publiek. De overige boeken en tijdschriften zijn opgeslagen in Museum de Pont in Tilburg en niet te raadplegen tot de verhuizing naar het nieuwe onderkomen aan de Prins Hendrikkade in 2012. De bibliotheekcollectie wordt door aankoop en catalogiruil echter wel voortdurend aangevuld en bijgehouden. In 2010 heeft Jan van Geem, de vaste bibliotheekvrijwilliger, naast de tijdschriften ongeveer 470 nieuwe boeken ingewerkt in de bibliotheek database.

Het papieren archief van **de Appel** bestaat uit correspondentie, persmateriaal, productiemappen, foto's en kunstenaarsdocumentatie. Een gedeelte van dit archief is al digitaal te bekijken op de website. In de komende tijd zal een groot deel van het archief gedigitaliseerd worden en op de website van **de Appel** worden gepubliceerd. De archiefstukken worden aan verschillende musea en kunsthistorici over de hele wereld tijdelijk in bruikleen gegeven of voor research gebruikt.

de Appel arts centre heeft zich aangesloten bij de laatste conserveringsronde door Het Nederlands Instituut voor Mediakunst: Play-out. Dit project heeft tot doel het digitaal toegankelijk maken van de collectie videokunst Nederland. In de komende tijd worden de in de eerste conserveringsronde geconserveerde 192 videowerken van **de Appel** (voornamelijk registraties van performances) gemigreerd naar nieuwe dragers. Daarnaast worden uit **de Appel** videocollectie van 1984-2007 10

videowerken en registraties van performances en 45 documentatietapes van interviews en lezingen geconserveerd.

<http://www.deappel.nl/info/16/>

9. Publiciteit

Het belangrijkste publieksinformatie die de Appel bij elke tentoonstelling geeft, is het gratis tweetalige zaalboekje dat een uitgebreide inleiding geeft op het werk en individuele werken bespreekt.

Dit boekje fungeert bij de tentoonstelling als leidraad in de route van de tentoonstellingsruimten en kan thuis nog eens als geheugensteuntje dienen om de tentoonstelling op te halen. In 2010 is het uitlichten van één werk in een tentoonstelling geformaliseerd in de publieke 'Zondagsschool' op de laatste zondag van de tentoonstelling met een deskundige die diep ingaat op aspecten van een individueel werk. Ook zijn er regelmatig rondleidingen aangeboden die de tentoonstelling introduceren aan publiek dat daaraan behoefte heeft.

De activiteiten van de Appel arts centre worden aangekondigd via de gebruikelijke kanalen, zoals uitnodigingen op papier (naar 3500 adressen in Nederland en 3500 internationale adressen) en digitaal (bestand van ca. 7000), persberichten (ca. 800 NL, 140 buitenland) en op de website. Advertenties worden zowel in vakbladen als Metropolis M en De Witte Raaf als

internationale media zoals e-flux, e-artnow, Artforum (Holland Page) en Flash Art geplaatst. Aankondigingen worden ook gedaan in de Akka tentoonstellingsagenda van Amsterdam.

Free publicity ontstaat door besprekingen en door vermeldingen in agenda's van de Uitkrant, De Volkskrant, PS-Het Parool, Amsterdam Museum free map, NL agenda, Cahier, galeriegids/weblog Kunstbeeld, Tubelight, VICE, Amsterdamuitagenda, undo, margaritaproduction, thalys, kunstbus, klus en daily-design-news. In 2010 verscheen een groot aantal (53) recensies in binnen- en buitenlandse uitgaven.*

In de landelijke dagbladen verschenen algemene berichten over de opening van de tentoonstellingsruimte van de Appel en de bezuinigingen op kunst en cultuur.

*Monopol, Mediamatic, Metropolis M, chmkoome's blog, whatspace, NRC, Human, Kunstinzicht, Echo, De Stadsdeelkrant, De Witte Raaf, Museumtijdschrift, Kunstbeeld, De Groene, (The Blind Man) NRC, Limburgs Dagblad (Melgaard) De Groene, De Witte Raaf (Institutional Attitudes) Celeste, Kunstbeeld, Het Parool, Frieze, whatspace, Vogue, NRC, Kunsthart, Het Gesprek, Artslant, De Volkskrant, Metropolis M, Artforum (I'm not here)

Vluchtelingen Werk Magazine, mysourcebook, Amsterdams Stadsblad, galleries (Otto Karvonen, Vreemdelingenpaleis Vogelhuisjes Collectie) Het Parool (Prijs Jonge Kunstcritiek)

NRC (Slash/Art)

Het Parool, NRC, De Architect, Het Parool, Archined, NRC (Intendantschap Kunst & Cultuur, S7summit)

Het Parool, NRC (Sarah Vanhee, Claire C project)

NRC (Alligators)

Kunstbeeld (Valerie Mannaerts)

SpaceX, Frieze, artnews, Museumtijdschrift, NRC, MAP (Emily Wardill)

10. Bestuur & medewerkers

Directie

Ann Demeester Directeur

Renée Jongejan Zakelijk Leider (i.d. 8 februari 2010)

Productie

Tony Hofman Productieleider
Mirjam ten Have Assistent productieleider (i.d. 1 oktober 2010)
Sara Carels Productieleider (u.d. 1 september 2010)
Polina Gladkova (stagiaire)
Stephanie Metsemakers (stagiaire)

Publicaties

Edna van Duyn Redacteur publicaties
Marina Frankel Medewerker distributie (fl)
Reinout Bos (stagiair)

Bibliotheek & archief

Nell Donkers (fl)
Jan van Geem (vrijwilliger)
Rogier Taminiau (Pantar) (u.d. 1 september 2010)

Curatorial Programme

Danila Cahen Coördinator curatorial programme (u.d. 1 september 2010)
Hendrik Folkerts Coördinator curatorial programme
Nathalie Hartjes Coördinator curatorial programme (i.d. 13 september 2010)
Judith Konz (stagiaire)

Marketing & publiciteit

Nina Mulder Coördinator marketing & publiciteit (i.d. 1 oktober 2010)
Hikse Zomer Coördinator marketing & publiciteit (u.d. 1 oktober 2010)
Gerbrand Korevaar Copywriter
Stephanie Noach (stagiaire)
Else Siemerink (stagiaire)

Officemanagement

Yvonne Grootenboer Officemanager / secretaresse

Financiën

Patrick Landsaat Boekhouder (fl)

Techniek

Marc Oosting Medewerker opbouw tentoonstellingen (fl)

Beheer de Appel Jongensschool

Anna Andersson Medewerker beheer & receptie
Justin Gosker (pr)
Jacqueline Wippo (pr)
Else Siemerink (pr)
Lise van Zaalen (pr)
Ellen van den Berg (pr)
Elisabeth Leersen (pr)

i.d. = in dienst
u.d. = uit dienst
fl = freelance
pr = payrollling

Bestuur

Alexandra van Huffelen Voorzitter (i.b. 1 oktober 2010)
Tati Freeke-Suwarganda Penningmeester
Madeleine de Cock-Buning
Hendrik Driessen
Fleur Gieben (u.b. 1 oktober 2010)
Joep van Lieshout (u.b. 1 oktober 2010)
Suzanne Oxenaar
Rick van der Ploeg (vz. u.b. 1 oktober 2010)

i.b. = in bestuur
u.b. = uit bestuur

Redactie: Ann Demeester, Edna van Duyn
Met bijdragen van: Nell Donkers, Hendrik Folkerts, Nathalie Hartjes